

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Elvekraft AS
Askerveien 61
1384 ASKER

Vår dato: **16 AUG 2012**
Vår ref.: 200901221-46 ksk/krm
Arkiv: 312/011.AA
Deres dato: 19.8.2011
Deres ref.: Sigmund Jarnang

Saksbehandler:
Kristine Naas
Tlf: 22 95 97 66

Elvekraft AS – Søknad om tillatelse til bygging av Sjøstad kraftverk i Glitra, Lier kommune, Buskerud – oversendelse av NVEs vedtak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet (OED) 19. desember 2000 og 10. desember 2004 avslått konsesjonssøknaden av 19.08.2011 fra Elvekraft AS om å bygge og drive Sjøstad kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftkabler.

NVE har i vedtaket lagt avgjørende vekt på at tiltaket vil berøre ei nasjonalt viktig bekkekløft med flere registrerte rødlistearter og et stort potensiale for funn av flere. Bakgrunnen for avslaget er i hovedsak at fraføring av vann og det tekniske inngrepet ved anlegging av rørtrasé vil påvirke kvalitetene i bekkekløfta negativt og dermed redusere verdien. Det er få tilsvarende bekkekløfter i fylket og i Oslofeltet. Det vil etter vår vurdering ikke være mulig å redusere de negative konsekvensene tilstrekkelig med avbøtende tiltak.

Søknaden

Elvekraft AS søker i brev datert 19.08.2011 om konsesjon etter vannressursloven § 8 om å bygge og drive Sjøstad kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kabler. Tiltaket er planlagt i elva Glitra, som renner mellom Glitre og Lierelva i Lier kommune i Buskerud. Etter høringsrunden frafalt søker sitt hovedalternativ og dermed står søknadens alternativ 2 igjen som søkers foretrukne alternativ. Det er dette alternativet som beskrives og vurderes under.

Kraftverket vil utnytte et fall på 130 m mellom inntaket på kote 220 og kraftstasjonen på kote 90. Det har vært kraftproduksjon på strekningen tidligere (kraftstasjonene Sjøstad 1 og Sjøstad 2) og i følge søknaden ble Høgfossdammen bygd i 1905. Kraftverkene ble lagt ned i 1978. Søknaden behandles derfor som et nytt tiltak i vassdraget, ikke en opprusting. Rester av det gamle kraftverket er fortsatt i terrenget. Det er planlagt å ruste opp og benytte eksisterende dam og tunnel. Resten av anlegget må skiftes ut. Etter foreliggende planer skal vannet først ledes i tunnel på en strekning på 200 m. Deretter blir vannveien anlagt som rørgate med lengde 1700 m. Det er i følge søknaden planlagt å grave/sprengne ned røret. Det må forbedres og forlenges veier til inntak og kraftstasjon med til sammen ca. 500 m. I

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

følge søknaden skal veien til inntaket bli permanent og veien til kraftstasjonen er planlagt som midlertidig anleggsvei. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 2,1 MW og en årlig produksjon på 5,2 GWh. Maksimal slukeevne er 1940 l/s. Til sammenligning er middelvannføringen oppgitt til 972 l/s. Vannet Glitre er regulert til drikkevannskilde. Dette ligger i nedbørfeltet til omsøkte Sjøstad kraftverk. Vann som slippes over dammen i Glitre vil derfor komme i tillegg til vannføringen som er beregnet for det nå naturlige feltet (restfeltet mellom dammen i Glitre og inntaksdammen til Sjøstad kraftverk). Utbyggingsprisen er anslått til 5,4 kr/kWh. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 70 l/s i periode/hele året. 5-persentil for hhv sommer- og vintervannføring er 112 og 139 l/s.

NVEs behandling av søknaden om å bygge Sjøstad kraftverk

NVE mottok første utkast til søknad om bygging av Sjøstad kraftverk den 05.03.2009. På grunn av stor pågang av søknader om bygging av småkraftverk og uavklarte grunneierforhold ble søknaden tatt til behandling i mars 2011. NVE ga flere tilbakemeldinger på ufullstendige søknadsutkast før vi mottok endelig søknad 19.08.2011. Søknaden ble da sendt på høring med frist 24.10.2011. NVE befarte tiltaksområdet sammen med representanter for søker, grunneiere og høringsparter, inkludert Lier kommune og fylkesmannens miljøvernavdeling, den 25.04.2012.

Innkomne høringsuttalelser

Lier kommune uttaler at konsesjon ikke kan gis før direktoratet for naturforvaltning har vurdert vern av området. Kommunen sier videre at dersom konsesjon gis, anbefaler Lier kommune alternativ utbygging for Sjøstad kraftverk mellom Høgfosdammen og Sjøstad 1 (alternativ 2).

Fylkesmannen i Buskerud (FM) aksepterer at det gis konsesjon til alternativ 2 dersom det tas tilstrekkelig hensyn til det rike arts mangfoldet og bekkekløfta som blir berørt.

Buskerud fylkeskommune uttaler at de ikke kjenner automatisk freda kulturminner på stedet, men minner om at arbeid må stanses dersom det framkommer slike under anleggsarbeid, jf. kulturminneloven § 8. De ber videre om at forvaltningsplanen for Vannregion Vest-Viken legges til grunn ved NVEs vurdering av tiltaket, og ber om å bli underrettet dersom det er aktuelt å fravike forutsetningene i forvaltningsplanen.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) uttaler at det ikke medfører riktighet at de har planer om å opprette et naturreservat i området. De viser til en registrering av bekkekløfter i området, hvor bekkekløfta i Glitra fikk høy verdivurdering. De har ikke merknader til at det foretas opprusting, men de ber om at de biologiske verdiene som er dokumentert i vassdraget hensyntas i planlegging og gjennomføring av tiltaket.

Statens Vegvesen Region Sør, avdeling Buskerud, forutsetter at detaljer rundt avkjørsler eller kryssinger avklares nærmere med dem.

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Buskerud uttaler at det bør vurderes å flytte kraftstasjonen oppstrøms anadrom strekning (kote 70).

Drammen og Omlands fiskeadministrasjon (DOFA) uttaler at stabilitet i vanntilførsel og renhet i inntakspunkt for DOFA's anlegg fortsatt bør kunne tilfredsstillende dagens behov.

Naturvernforbundet i Lier krever at søknaden avslås, blant annet på bakgrunn at utbygging av småkraftverk samlet sett forårsaker store inngrep i naturen. Videre viser de til at bekkekløfta i Glitra vurderes som en nasjonalt viktig bekkekløft.

Lierelvas Fiskerforening og Lierelvas Grunneierforening uttaler seg i en felles høringsuttalelse om vannføring på og nedstrøms strekningen det er planlagt å regulere i forhold til settefiskanlegget og anadrom strekning nedstrøms planlagt kraftstasjon.

Paul Christian Justad uttaler at permanent adkomstvei vil gå gjennom hans eiendom og ber om å bli kontaktet.

Ingrid Halbo er nærmeste nabo og anmoder om strenge krav til støydemping. Hun mener eiendommen, Kjøkadalen, som har høy grad av verneverdi, kan bli negativt berørt av støy.

Heidi Mikkelsen uttaler at hennes eiendom grenser til planlagt adkomstvei til kraftstasjonen. Forstyrrelser i anleggstida vil føre til problemer for hennes virke som hundeoppdretter. Hun mener søknaden bør avslås.

NVEs vurdering

I denne saken er det forhold av en slik type og tyngde at de fører til at konsesjonssøknaden må avslås. I det følgende vil NVE drøfte de hensyn som har vært avgjørende for avslaget. Kravet til begrunnelse for vedtak jf. forvaltningsloven § 25 anses med dette som oppfylt.

Bakgrunnen for avslaget er at omsøkt kraftverk vil ha store negative konsekvenser for en bekkekløft med nasjonal verdi, både ved at det fraføres vann på strekningen og at rørtraséen skal graves og sprenges ned i et svært krevende, sidebratt terreng innenfor den verdifulle naturtypen.

Det ble i perioden 2007-2010 gjennomført naturfaglige undersøkelser av 625 bekkekløfter i 14 fylker på oppdrag for Direktoratet for naturforvaltning (DN). Disse ble gitt karakter fra 0 (uten registrerte naturverdier) til 6 (nasjonalt verdifulle og svært viktige). Innenfor disse områdene ble kjerneområder/naturtypelokaliteter skilt ut og verdisatt etter en tredelt skala: nasjonal (A), regional (B) og lokal verdi (C).

I bekkekløftprosjektet ble også Glitra undersøkt og fikk verdien 5, nasjonal verdi. I beskrivelsene av området er verdisettingen blant annet begrunnet med at elva er *en markert og variert bekkekløft med eldre, kalkpåvirket skog, og med et spesielt og sjeldent arts mangfold knyttet til flere naturkvaliteter i kløfta*, samt et høyt potensiale for funn av rødlistede arter knyttet til kalkskog, edelløvskog og/eller død ved av gran.

Innenfor dette hovedområdet i Glitra ble det videre avgrenset og verdisatt to bekkekløftlokaliteter: Glitra øvre (kote 230-280) og Glitra nedre (kote 99-256). Glitra øvre har fått verdien B, regional verdi, mens Glitra nedre, hvor omsøkt tiltak er planlagt, har fått verdien A, nasjonal verdi. Kløfta er en av få bekkekløfter med kombinasjonen kalkskog og bekkekløfttopografi, kalkkløfter, innen Oslofeltet og det er generelt få bekkekløfter i Oslofeltet. Det ble registrert flere rødlistearter i den nedre kløfta hvorav en er kategorisert som sterkt truet (EN), en som sårbar (VU) og seks som nær truet (NT). Videre ble det vurdert at området har et høyt potensial for ytterligere funn av rødlistete arter knyttet til kalkskog, edelløvskog og død ved av gran.

Glitrevannverket tar i dag ut vann fra Glitre, en større innsjø ca. 5 km oppstrøms planlagt inntak, Høgfosdammen. Det er derfor planlagt å benytte vannføringen fra restfeltet, hvor middelvannføringen er oppgitt til 972 l/s. I tillegg kommer slipp fra dammen i utløpet av Glitre. Glitrevannverket har et pålegg om en minstevannføring på 200 l/s. Etter Glitrevannverkets eget utsagn på befaring slipper de som regel mye mer, da de har rikelige mengder vann. Dette stemmer overens med vannføringskurver basert på måledata fra målestasjonen Justad.

Det er søkt om en største slukeevne på 1940 l/s. Dette vil utgjøre ca. 200 % av middelvannføringen fra naturlig felt. Planlagt minstevannføring er på 70 l/s. Dette vil etter NVEs syn endre vassdragets vannføringsdynamikk ytterligere. Selv om elva i dag anses som regulert på grunn av vannuttaket i vannet Glitre, har elva etter NVEs syn fortsatt opprettholdt en naturlig vannføringsdynamikk. Denne vil forsvinne ved en realisering av foreliggende planer. Antall dager med overløp i et middels år vil bli 48 dager. Det betyr at det kun vil gå minstevannføring størstedelen av året.

NVE registrerer at flere av høringspartene som går inn for en konsesjon, gjør det med begrunnelse om at det er en opprusting, men med forbehold om at det tas hensyn til bekkekløfta og verdiene knyttet til denne. Anlegget har vært nedlagt siden 1978. Den lange tiden uten drift og det at størstedelen av anlegget må bygges på nytt, gjør at NVE ikke anser dette som en opprusting, men behandler det som en nyetablering. For å bytte ut rørene må det hogges skog og ryddes i en bredde på, i følge søknaden, 20 m. Store deler av rørtraseen ligger i sidebratt terreng i rasvinkel. I skrednett er det registrert steinsprangområder, og på befaringen ble det observert skader etter steinsprang på eksisterende rør. NVE mener det vil være vanskelig å grave/sprengne i rørtraseen på store deler av strekningen, uten at det raser ut. Vi mener derfor at en anleggsbredde på 20 m, inkludert skjæringer og fyllinger, er urealistisk, og at en utskifting av eksisterende rør vil føre til store ødeleggelser innenfor den verdifulle naturtypen. Hensynet til bekkekløfta og en realisering av omsøkt tiltak er derfor etter NVEs syn uforenlig.

Søker legger vekt på at vassdraget har vært benyttet til kraftproduksjon tidligere og at ev. verdier derfor allerede er ødelagt. Kraftverk fra tiden rundt 1900 hadde som regel en langt lavere slukeevne enn den som er vanlig i dag, og vi anser derfor det som usannsynlig at vannuttaket var like stort som det som er planlagt nå. Verdisettingen til bekkekløftprosjektet er dessuten gjort på tross av tidligere kraftproduksjon og nåværende vannuttak i Glitre. NVE ser ingen grunn til å forverre tilstanden i vassdraget.

I følge OEDs "Retningslinjer for små vannkraftverk" må tiltak som kommer i konflikt med biologisk mangfold av stor verdi eksempelvis naturtyper med A-verdi, påregne pålegg om avbøtende tiltak som reduserer konflikten. De registrerte verdiene i lokaliteten er i hovedsak knyttet til skogen i kløfta. NVE mener de negative konsekvensene ved det tekniske inngrepet og redusert vannføring ikke kan reduseres ved avbøtende tiltak og at konsekvensene for bekkekløfta derfor er uakseptable. Det er særlig det rike artsmangfoldet og det store potensialet for ytterligere funn av rødlistearter vi vektlegger i vår vurdering. Etter vår mening vil bygging av Sjøstad kraftverk stride mot forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer og forvaltningsmålet for arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. NVE mener at bygging av kraftverk i Glitra ikke er forenlig med bevaring av nasjonalt viktige og verdifulle naturtyper og rødlistearter.

De undersøkelsene som er gjort i bekkekløftprosjektet, i forbindelse med vanndirektivet og i forbindelse med søknaden, samt at søknaden har vært på offentlig høring, er etter vår vurdering tilstrekkelig til at vi har nok kunnskap til å fatte et vedtak. Naturmangfoldlovens § 8 om kunnskapsgrunnlaget er dermed oppfylt.

På grunn av utfallet av saken er ikke øvrige merknader i høringsuttalelsene kommentert. Dette ville i større grad vært aktuelt dersom vi mente at forholdet til naturverdiene ikke er avgjørende. NVE ville da foretatt en vurdering av om fordelene og nytten av tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dersom fordelene overstiger ulempene kunne konsesjon etter § 8 vært gitt.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter

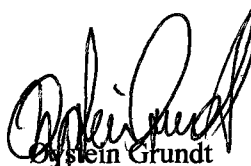
(grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Kopi: Lier kommune, Postboks 205, 3401 LIER
Fylkesmannen i Buskerud, Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
Buskerud fylkeskommune, Postboks 3563, 3007 DRAMMEN
Statens vegvesen region sør, Postboks 723 Stoa, 4808 ARENDAL
Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM
Glitrevannverket IKS, Fagerlia 30, 3011 DRAMMEN
Drammen og Omlands fiskeadministrasjon (DOFA) v/Erik Bakken, erik.bakken@kongsberg.no
Ingrid Halbo, inghalbo@online.no
Paul Christian Justad, Vestsidenveien 341, 3400 LIER
Lierelvas Fiskerforening v/Audun Holmen og Lierelvas Grunneierforening, audun.holmen@lifi.no
Naturvernforbundet i Lier, Postboks 221, 3401 LIER
Forum for Natur og Friluftsliv – Buskerud, Postboks 305, Bragernes, 3001 DRAMMEN
Heidi Mikkelsen, Vestsidenveien 331, 3400 LIER